

“ԾԱՂԻԿ”Ի ՄՐՑՈՒՄԸ

Որպէս զի գտնէ՛ք, ուշադրութեամբ
փնտռեցէ՛ք:

Տասր օտմ, ոսկի պարգեւ:

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ ՇՈՒՐՋԸ

Այս զորացը հիմնաւոր ըլլալ թէ անհինի, իրողութիւնը սա է որ Հիւանդազնոցի պաշտօնէն թիւնը իսկապէս պէտք ունի այդ փոփոխութեան. պարագայ մը որ, չպիտի վարանիմ յայտնելու, երկարատեւն է ի վեր ամէնէն կարեւոր տեղիցը մէկը կը դրուէր Հոգաբարձութեան օրաւ կազմակերպելու լրալ, եւ անկարծ կարասիքի վր պէս կը մնար անոնցմէ իւրաքանչիւն իրն զլուխ, առանց յօրհանր լուծում ըլլալուն. Կերեւալ սակայն թէ Հոգաբարձութիւնը վերապէս յաճողած է ելից հրանար մը գտնուի եւ մտածած է միանգամայն ընդմիջել իր օրակարգին վրայէն սրբեկ լալ ինչգործ. որ ամէնէն կարեւորներէն ըլլալուն կրնա ալ ամէնէն անհրաժեշտ ներքին մէկը կրնայ նկատուիլ առանց այլ եւս այլիւ:

Հոգաբարձութեան կողմէ տրուած
այդորմանկ որդու՝ մը,—այն պայմանով
անուշուշ որ կատարուի գիտական լիեմար
մը դորմադորմի՝ եւ արդէն պատճառ մը
էկայ տարբեր կերպով ըլլալու,—քնակա-
նաբար զօնանկալութեամբ պիտի ողորն-
ուի ամեն անոնց կողմէ զորս զը չնա-
ղըգնէ Ազգին Տոննը, եւ ո՞վ կայ մեր մէջ
որ չենաբարբորուի այդ զերպզանցօրէն
մարդասիրական յարկին դորմեռուն Այսօր
մէջ մէջ կա երկուք կ'ընեն պէտ յարգ բան
մըն է սա պարագան թէ Էնիւրանցի
պաշտօնէն լիեմար անպատճառ պէտք ու-
նի զանոն որ աւելի կամ նուազ կարեւոր

Կը թողու՞մ մանր մունր պաշտօնեա-
նե՛րու փոփոխութեան պէտքը, թէ հիւան-
դապահ մը անկարող է եղեր, թէ դոնա-
տապահ մը անբարավարութիւնով կ'ըն-
դունի եղեր հիւրերը, թէ ներքին մնայուն
պաշտօնեաներ մամէ գործ կ'ընեն եղր
բայց իրենց գործէն, թէ յիւսարապաները
երբեմն տղերաներն ալ իրենց հակողով
թիւան յանձնուած խեղճներէն չզատ-
ւանէ. լու չափ գինով կ'ըլլան եղեր, թէ զան-
ցառու թիւանները որ գործունի եղեր այս ու
այն բաժանման մէջ, եւ այլեւ, բոլոր ա-
ստիք, առաջին ակնարկով այնչեղի նշա-
նակելի հնազամանք մը չեն ստանա-
նէր աւելի մեծ գնահատութիւններ, աւելի
մեծ թիւերայնայն կը յատուոյն Հիւանդա-
նոցի նոյն իսկ բարձր պաշտօնէ, թիւանդա-
մէջ, եւ պէտք է ընդունել որ Հիւանդա-
նոցի պատճենէսթիւնը զլիւսն վարակե-
լու տէ՛ւ։—Ձուրդ զլիւսն կը հոտի, կ'ըն-
ծողովյոյալին առած մը՝ որ սքանչելապէս
կը յարմարի այս պարտաւորեալ եթէ երբեք
այդ աստիճան անկանոնութիւններ կ'ան-
Հիւանդանոցի պաշտօնեութեան վարի ա-
տիճաններուն վրայ, պատճառը սա է որ
նոյն այդ պաշտօնեութեան վերին աստի-
ճանները, ինքնին չափ հեռու քաղճաց-
ուած միջակ մը մէջ գտնուեալ, բացար-
ձապապէս անկարող են հարկ եղած խըս-
տութեամբ հակողութիւն մը ի գործ դը-
նելու։

Առանց երկար բարակ դարձուածքնե-
հա մէջ մտնելու, անմիջապէս երեւան
բաժնեմեջ գտնելու արդիւր չի անցող
նոցի պաշտօննական խաթմարուել կը
սկսի նոյն իսկ անօրէնական սենեակէն,
վերջը ատէկէ ծայր առած է, ու տակաւ
իւր տարածքի դէպի աւելի վարցող, եւ
ո՛չ ոք սխալ թաղ մը տուած պիտի ըլլայ
գուշակելով թէ այդ վտարակ մը վաղը
միտս օր կրնայ շատ աւելի մեծ համե-
նա տալ ընկնող տեսակով:

Երկար առեկն կայ որ քիչ մը ամուսն
 թերթ մատը կը դնէ այդ լէրքին վրայ
 պարիսպայր յայտնուած կարգ մը գոգոտ
 հոծթեանք յնկուլի Ամեն կողմէ, պատուա-
 պարեաներէն պիտուր մինչեւ պաշտօն-
 եաներ, կը յայտարարեն ու կը յայտարա-
 րեն թէ Հիւսանգանդին աղբի Տնտեսը
 բնաբաձկանի անկարող է այդ պտշ-
 տօնին, որ առէն բանէ տառփ նուազ դան-
 զազ, եւ Հափաղանք արթնուն մարդ մը կը
 պահանջէի թէ որչափ անողջ են այդ
 գրուածներն ու ըստածները, ասովս կը
 բոշ Հեմ գիտոր, բայց ես ինքս ամբողջ
 ամին մը եւ աւելի բուսական մօտէն յա-
 բանորոթեան մէջ գտնուած ըլլալով ինչ
 անարդաւորցն հետ, կրնամ ապագայցնել թէ
 ինչ մը կ'ընտել ու եւ զըրուի Հիւսանգա-
 նողի Տնտեսըն անկարողութեան նկատման
 մամբ, եւ կրնար ո՛ր եւ չէ Հափաղանքուած
 կէտ մը ունենալ, ընդհակառակն Եւ եմ

այդ մարդը միջնակ աչսոր կրցած է միշտ
դուռը մնալ իր պաշտօնին, պատմաբան
ա է որ Հիւանդանոցի Հոգաբարձու-
թիւնը, հակառակ իր փափաքին, չէ կր-
ցած յարմարագոյն անձ մը համողել, եւ
յիշդ անօրէն Հիւանդանոցը զրկելով՝ վերջ
ոտյ այդ անպատեհական թեմանը:

[illegible]

Եւ այս կէտը խնդիր ըրած առնենիս,
պիտի ստիպուինք հրապարակել կարգ մը
կառեւոր յայտնաբերումներ, պիտի ստիպու-
ն իւրք երեսն հասնել կարգ մը աշխատու-
նանոցութիւններ, մտածելով որ անկանո-
նութիւն մը մտածելու լաւագոյնն է զայն
մէջեղ զայնով դարձանելու աշխատարկը
Այդ դասերէնեանք միջոցին կրնայ
ըլլալ որ ստիպուինք վշտացնել մէկ եր-
կու անձեր, ստիպուինք վերցնել կարգ մը
գործերու վրայ նետուած վայլուն բողոք
եւ կամ այս ու այն համբաւը մերկացնել
իր չպարտաւերելն Բոյոր ատոնք քնաւ չպի-
տի խրաչնեցնել գոյեղ, որովհետեւ, ըսնել
այսօրեային, մնայ համար առնել բանի ա-
ռաջ եւ ամէն բանի աւելի՜ շիրաքդանու-
ցին, Ազգայն Ծան չափը միայն կարեւորու-
ման ունին

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ՆԻՔՈԼԱ ԿՕԿՕԼ

(ԻՐ ՄԱՀՈՒՄՆ ՅԻՄՆԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԹԻԻ)

(ԶՈՐՐՈՐԴ ԵՒ ՎԵՐՋԻՆ)

Գրգռի սկիզբէն նկարագրուած էր մարգ-
կային մանրացած քնուտորտ թխնները
կենանքի պտուտուն թխնները եւ հնգնու-
թեանն ոչովով քորդ պղտուած էր այն հազար-
ու մի մանր ձգտու մներից, շահերից
զգայուն քննիւրից, որոնք իսկպաշէ կազ-
մուած էին ամենիւրեք կենանքի Այլապա-
յով օտկերներով ուս միայն կարող էր ազ-
դել մտքերի վրայ. հրապիրելով զէշ ի
բարւ, զէպ ի կատարագործութեամբ յոյժ
էրր այս քարքոր թխնը սկսեց հասնել
նպատակին, ամէն տեղ ածածովով բռն-
նպատական ոգի, նա թողցե հին ուղ-
ղաթխնը, անուամենով նրան մեղանշա-
կան եւ ձեռնաշնու եղաւ կենանքի այն-
պիսի երեւոյթներ ի նկարագրութեանը, ո-
րոնք պիտի հաշտեցնէին ներկայի հետ
եւ ուզեց ճշուրի խօսքերի որսորդ որը

սաժինն բարակ կերպատը կը թրթռացնէին
յարս

Հազիւ այս մանրամասնութիւններու
զիտակցիւր էի, հիւր ան ալ, ապիւյն զար-
նած մէկ պահուած, ինծի տեսաւ: Ալ զործ-
մնացած կը կարծէի եւ կը ապաշխի
ներս պիտի խռժէր խօրթնէ Բայց ոչ
կէս մը անտարբեր, եւ կէս մը րը ապշու-
նայուածքէն մշջ աւելի մին ծած ապշու-
թիւն մը ընդհարարութիւն, կը զարուստակէր
ան իր զործը, առանց անգամ մըն ալ
փորձուելու—սրտազ ողէն,—իմ կողմն նա
չելու:

Աստիճողին բացազանչութիւններ ու
ծաղրածութիւններ սկսան թեւ առնել
զրապի տուներուն թուր պատուհաններէն
որոնցմէ չուտով տեսնելէն, արշալուստ
ին կ'էս-գիւցազներգական հովուներգու-
թիւնս:

—Մօշէլու գործը երկեց կը պոսայլին
կատարի քրքիջներով ու կ'ծու հեգնաբա-
նութիւններով:

տանգիկ», սեղծվելով «ստատու անալիզի առաքելության թխմանը» օժտու ան տղա մարդու կամ հրապարակի որոս աղվյալ վեճ պատկերներ, աղվյալ, առաջ նմանք չի գտնուի աշխարհյա երեսին, որը՝ չքանող գեղեցկույն լեռանը՝ հանդերձ, ամբողջովին վեճանման ձգտում է եւ յաղկանալու թխման։ Բայց պատիպի պատկերներն այն պիտու ստեղծել իրանից համապատասխան գծերը չը գրուներով չըպատաստող իրանյան կեանքի մէջ — եւ ի նորից այս ճիգը պարզորոշ պիտու անցնել, միտայն կեղծիք ծնելով։ Անտարակալ, Գորգով համաարք մեծ ծաւալ ունէր Դեռ պատանեկական հաստակում նրա մէջ քննիչական չափազանց էին «մարդուս ամբողջովին իմանալու» իրքը, իմանալու, ինչ էլ նա ասելու այն եւ այն գէպքում, պահպանելով նրա մտածողութեան նոյն իսկ ձևն եւ եղանակը։ Պուշկինն էլ զտուրանու էր Գոգովին այն բացառիկ ընդունակութեան վրայ, որով նա չմարդու ծուծն էր հասնկանում եւ մի քանի գծերով պատկերաւորելու էր նրան, կարծես կենդանին ինքն էլ լաւ ճանաչուում էր իր խոսքով պատկերական նկարչականութիւնը, հայեցանքի առիթ ծախի գորու թիւնը, քնարական զգացումների քարձարանող ուրք, հեղեղեղեղ եւ պղծական ուղիք եւ հասկանում էր իր գծած պատկերները այնպէս լաւ, լաւ ինչպէս նա ինքնուր ընդունող ոչնչով նրանց պատկերելու էին քաղաք։

Բայց, միւս կողմից, Գոգարը ինքն
 խոստովանելու էր, որ երբեք ոչ ինչ
 ապագայ իրականութեան մէջ, որ իր
 գրչի տակից միայն այն էլ բազում
 կէտէ ինչ որ վերցրած է իրականութիւն
 ից, իրան յայտնի փաստերից, Մարգար
 իմանալ նա կառողք էր միայն այն ժաման
 նակ, երբ իր առաջ կանգնած էին նրա
 արտաքին թուրք ամենապիտան մարդ
 պատմութիւնները, նա երբեք չէ գրե
 լուսանելի, իրեն լուի ընդարձակութիւն
 նա Ետեղովում էր պատկեր, բայց ստեղ
 ծու էր բանականութեան, ոչ թէ երե
 ւակականութեան օգնութիւններ, բաւական
 որ մի քանի մանրամասնութիւն բայ
 թող էր, աչքի չառնէր եւ կեցութիւն
 նրա մօտ ու կիլ պատճառ էր նշմարու
 րան թէ ուրիշ մօտ

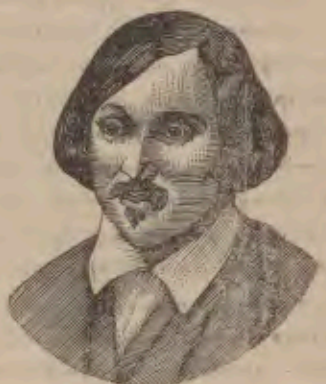
Զարմանալի բան է ուրեմն, որ երբ Գոգոթը կամեցավ թողնել իր կոփիակահ ներխուժի կողումը եւ հաշտութիւն հաստատել իր նախնի մտքերի մէջ, նա չէր կարող իր նպատակին հասնել. նրա իղէալական, հրապուրիչ կերպարանքները, զուտ էին գափա չինձու. կենսելը մէջ նա չէր գտել ու բաւականաչափ տպաւորութիւններ առ յօրինակ մտքիւր բնաւ. րութիւններ ստեղծելու — գրել նրա աւելի բնէ սովոր էր եւ ընդունակ էլ աւելի քանցական կողմերը նշմարելու — եւ «Մուսա՛ ձոգիններ» երկորդը հաւտորը, ուր պիտի չտրդ գնէին այդ նկատարութիւնները, ստոր գնէին չէր գոհարձու մեղիւնայի ճարտասակ ձայնակը:

Ատանկի խոսքերէլ ես չէի որ պիտի ազ
դուէի, քնակամաբար, բայց պզտիկ սպա
սուհիին ալ քնաւ հոգը չնգաւ, ինչ որ ի
ցործիս պիտի գար ամէնէն շատը Ար
ծաղարանքները, աւելի պիտի ծառայէի
մեզի իսրաւ . . . զերի շնտեղու, կ'երա
ռէի իրար:

Այլ անկէ ետքը, ամիսներով, ամէն օր ամէն առտու, կանուխէն կու գայի կրօնական հոն, պատին տալէն, եւ հնչեալով նախաւազ խմելուն, ինչ որ հրապարկուած Ժր կրնայ ըսուիլ, կնկան Ժր շարժումներուն, Ժրի խաղաղութ. միներուն ու զգրիւն զրգրեցնելուն Ժողովուրդն մէջ՝ Հակառակ ծանօթներու հանդիպելու զփախ, որոնք խնկի մը պիտի կարծէին զիս,—Թաղին է՝ փայտուն ու հարուստ Զօյորդիկ,—տեսնելով, թու ցուրտներ, անշահ սպասումհի մը, որոյիկ ոտքերուն տալը քայնուած՝ կր մնայէր կրնալս պատին՝ Հակառակ նախանձառտ,—հիմա ալ նախանձիկ սկսած էին, անաւան կարծեցիկ կու դար, — սպասումհիներուն

Նա երկու անգամ այրեց իր վիպասանու-
թեան այս մասին՝ տպագրութեան պատ-
րաստ ձեռագիրը:

Այսպիսով սկսած 1842 թվականէն
տաւը տարի, մինչեւ մահը, — կանգ ա.



ኒ ዮ 0 6 4 4 0 4 0 1

Ռուս նշանաւոր մատենագիր
(Ծնած 1808ին — Մեռած 1852ին)

ռաւ իրա ստեղծագործական տաղանդ
արդիւնաբերութիւնը, Նրա գեղարուեստ
լուծ՝ Հասարակութեան համար — Լոյ
ստեղծ՝ ճշմարկագորութիւնը ընկերներ
հետ» արդէն գեղարուեստական արտա
դրութիւն չէ, այլ մի կրօնական-հասա
րակական թարգմտութիւն, խրատակա
յաւանդութեամբ:

Բէյնսկին եւ ամբողջ ընթերցող հասարակութիւնը տեսան թէ Գօգօրը դրժեալ է իր նախկին նշանաբանին եւ թէ նրա մէջ մի այնպիսի հոգեպէս փոփոխութիւն տեղի ունեցել, որ սպառել է նրա ստեղծագործական ուժը, եւ Գօգօրը թէ՛ եւ կենդանի արդէն ինչի եւ գրական սասպարէի էջը՝ նրաքց իրենց զայրուիչ չը ծածմանք եւ բացարձակ կերպով, հրապարակօրէն յայտնեցին իրանց կականքը եւ ցաւը Բայրէնից այդ ժամանակ մտառող տաղանդները, որ ամբողջ խումբ խնց Գօգօրից այն ամբողջ զոր ինք գործածուժ էր, եւ սկսեալ աւելի մեծ թափով շարունակել նրա գործը:

Գորգոլլ արտասահման եղած ժամա-
նակ (1836-ից յետոյ) ռուսաց հասարակա-
կան մտքը զարգացման Ռկ տեղի ունե-
ցան մեծ փոփոխութիւններ, Այդ միջոցի-
վարձաբարձն արտասահմանից երկուստե-
սարք զիտեականներ, որոնք մէկ անգա-
մից կենդանացրին համայնարանակից
գասաւորութեան բոլոր ճիւղերը եւ գիտ-
նական նոր եղանակները գործ զրին Ռու-
սաստանի անցեալն եւ ներկան ռուսու-
մանարկու համար Միւս կողմից, անկախ
այս մտաւոր հասնէքների, եւրոպակա-
կիրիտփայլութեան եւ հասարակական տե-
սութիւնների ազդեցութեան ներքոյ, կազ-
մուեցին առանձին գրականութիւն շրջան-
ներ, որոնց նպատակն էր ոչ միայն պար-
զաբանել գեղարուեստի ընդհանուր հոսք-
ցեր, այլ եւ մշակել որոշ հասարակա-
կան աշխարհայեցողութիւն Առաջացա-
ւորանկիւնի եւ Քէլիմսկու, Հէքթէնի եւ
այս. օճատների յիշաններ, որոնք իրան

կաթնազամաններուն, ծառաներուն, մատաղորի աշխերաներուն, նպարալմամանաներուն, քրքրու քաշըռքներուն անտարբեր ու անդգժ իր մնայի, պատկերի, ծծելով իր անյաթ՝ ahuri նայումքներ, իր հուրքը պաշտերն տաք արտաշնայումքները, իր երեւելով մարմինը միայն իսպիթող ու հատուածակողովի մը մէջէն երեւցածի պէս կտրտուել շարժումները

9.

Գլ յսրբէն՝ կոր . . .
Դժուար էր ատոր պատասխանն ապա-
րդովետեալն եւ ամէնքն ալ սրբելու արա-
նայ Պրովոքթօրն ունեցնոր էլի եւ հինէն
վերս, Պրտի բռնէք որ ատանկ սրբել կ'ը-
լա՞յ, Բայց ինչո՞ւ է էն, Չէ՞ մի որ աղա-
խխնէ դատ ամէն կերէ կ'ատէի, քնտթեան
ո՞րդեմն ո՞ր անձանօթ մէկ ազգայկին բն
ո՞ր ամսոր:

0. 21304-55.000

(Շարունակելի)

Բարդի, 7 Ապրիլ	Լոնսոն, 7 Ապրիլ	Վիեննա, 7 Ապրիլ			
30/0 Ծրանիկն.	100 87 —	Ապր. Գոնի.	94 37	Բուս. երկթ.	105 50 —
31/2 % „	102 52 —	Օամ. Ռանիթ B	51 —	Օամ. Ռեթ.	2 18 —
Օամ. Գոնի. D	25 62 —	„ C	27 25 —	Փոթն. Լոնսոնի վրայ	20 30 1/2
Ռուս. Նրդ.	111 75 —	„ D	25 25 —	—	—
Օամ. Ռեթ.	317 —	Օամ. Պանդա	12 —	—	—
Օամ. Կայո. Պանդա	553 —	Էդիթիսեն Ռանիթի	107 75 —	Պրիսիսկ, 7 Ապրիլ	—
Օամ. Սաքս	515 —	Տոմիկով	105 —	Ռանիթ Օամ. Սենի D	25 25 —
Օմանիկի	443 —	Այալեն երկաթուղի	15 —	Բուս. երկաթուղի	109 75 —
Էդիթիսեն Ռիւք	—	Գասպա	84 —	—	—
Քրեյտ Լեոն	—	50/0 Ռուսական	30 50 —	—	—
50/0 Ռուսական	100 60 —	50/0 Հնչեկական 1881	39 50 —	—	—
Այալենիկան արտաքին	79 30 —	Ռանիթ	30 —	Պերլին, 7 Ապրիլ	—
Ռեյնիկի փոխառու.	445 —	Սոնորա	43 —	Բուս. երկաթուղի	110 20 —
Ռանիկի-Լ. Պոլյոյ երկ.	234 —	Ռուսական 1890	—	Բուս. (100%)	216 12 —
Գասպա երկթ.	355 —	Պուլկար 1888 6%	82 —	Փոթն. Լոնսոնի վրայ	20 30 1/2
Ծրանիկ Գոնի.	151 —	Ծրանիկ Գոնի.	05 87 —	—	—
Ծրանիկ 1890	—	Փոթնի. Նրեյի վրայ	25 33 3/4 —	—	—
Հե. Լոնսոնի վրայ	25 15 1/2 —	—	—	—	—

